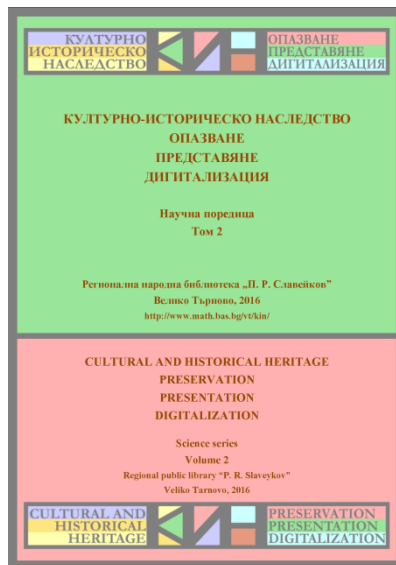

Science series

Cultural and Historical Heritage: Preservation, Presentation, Digitalization
KIN Journal, Volume 2, Issue 1, 2016

Научна поредица

Културно-историческо наследство: опазване, представяне, дигитализация
KIN Journal, Том 2, брой 1, 2016

ISSN 2367-8038, <http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

Petko St. Petkov

Master Kolyo Ficheto – Architectural Genius of Bulgarian Renaissance
Pages: 11-13

Петко Ст. Петков

Уста Колю Фичето – Архитектурният гений на българското възрождане
Страници: 11-13

http://www.math.bas.bg/vt/kin/files/papers/2_1/01-KIN-2-1-2016.pdf

Поредицата се издава със съдействието на:

Институт по математика и информатика при БАН
Съюз на учените в България, клон Велико Търново

Материалите в сборника са обект на авторско право.

Разрешение за направа на електронни или хартиени копия на част или на цяла публикация за лично или обучително ползване се предоставя без заплащане, при условие, че копията не са направени или разпространявани с цел печалба или търговска изгода и че копията са съпроводени с това съобщение и пълно цитиране на първата страница. За копиране под друга форма, за препубликуване или публикуване на сървъри се изисква предварително специално разрешение и/или заплащане.

Том 2, 2016, ISSN 2367-8038, <http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

Научни редактори:

проф. д-р Петко Ст. Петков, доц. д-р Галина Богданова

Технически редактори:

гл. ас. д-р Стефка Кънчева, ас. д-р Николай Ноев, Паскал Пиперков

© Авторски колектив, 2016

Издателство:

Регионална народна библиотека „П. Р. Славейков”, гр. Велико Търново

The book is published with the assistance of:

Institute of mathematics and informatics at BAS

Union of scientists in Bulgaria, Veliko Tarnovo branch

This work is subject to copyright.

Permission to make digital or hard copies of portions of this work for personal or classroom use is granted without fee, provided that the copies are not made or distributed for profit or commercial advantage and that the copies bear this notice and the full citation on the first page. To otherwise reproduce or transmit in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage retrieval system or in any other way requires written permission from the publisher.

Volume 2, 2016, ISSN 2367-8038, <http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

Editors:

Prof. Phd. Petko St. Petkov, Assoc. prof. Phd. Galina Bogdanova

Copy editors:

Assist. prof. Phd. Stefka Kancheva, Assist. prof. Phd. Nikolay Noev, Paskal Piperkov

© Editors, authors of papers, 2016

Publisher:

Regional public library “P. R. Slaveykov”, Veliko Tarnovo

СЪДЪРЖАНИЕ / TABLE OF CONTENT

Предговор / Preface.....	5
Съдържание / Table of Content	9

Петко Ст. Петков

Уста Колю Фичето – Архитектурният гений на българското възраждане.....	11
--	----

Petko St. Petkov

Master Kolyo Ficheto – Architectual Genius of Bulgarian Renaissance	11
---	----

Галина Богданова

Нови интердисциплинарни методи и технологии в областта на културно-историческото наследство	14
---	----

Galina Bogdanova

New Interdisciplinary Methods and Technologies in the Field of Cultural and Historical Heritage	14
---	----

Мирко Робов

Човешко изображение върху сграфито съд от югоизточния сектор на Трапезица	29
---	----

Mirko Robov

Human Image on Sgraffito Court of Southeastern Sector of Trapezitsa.....	29
--	----

Даниела Атанасова

ATHENA Plus – Агрегатор на добри дигитални практики в европейската култура	34
--	----

Daniela Atanassova

ATHENA Plus – Good Digital Practices Aggregator in European Culture	34
---	----

Николай Ноев, Галина Богданова

Онлайн платформа за представяне на обекти на културно-историческото наследство от тип камбани.....	40
--	----

Nikolay Noev, Galina Bogdanova

Online Platform for Presentation of Bell Objects in the Field of Cultural and Historical Heritage	40
---	----

Михаела Кръстева

Технологичен напредък в изкуството на XXI век и влияние върху артистите.....	50
--	----

Mihaela Krasteva

Technology Advance in 21st Century's Art and Its Influence on Artists	50
---	----

Невена Джуркова

Примери и възможни приложения на идеята за изработване на 3D проект на църквата „Св. Преображение Господне” в Преображенския манастир	62
---	----

Nevena Dzhurkova

Examples and Applications of the Idea of Making a 3D Project of the Main Church of Monastery of the Holy Transfiguration of God	62
---	----

<i>Гита Сенка, Сандра Плата, Мария Монова-Желева, Янислав Желев, Детелин Лучев, Десислава Панева-Маринова</i>	
Технологично-разширено преподаване на точна наука чрез изкуство.....	75
<i>Gita Senka, Sandra Plota, Maria Monova-Zheleva, Yanislav Zhelev, Detelin Luchev, Desislava Paneva-Marinova</i>	
Technology-enhanced Teaching of Exact Science through Art.....	75
<i>Мирена Тодорова</i>	
Дигитален маркетинг в полза на културно-историческото наследство.....	80
<i>Mirena Todorova</i>	
Digital Marketing for the Benefit of Cultural and Historical Heritage	80
<i>Негослав Събев</i>	
Пътешествие във виртуалния свят без монитор и мишка	86
<i>Negoslav Sabev</i>	
A Journey through the Virtual World without Monitor and Mouse	86
<i>Евгени Коев</i>	
Нови открития, свързани с Ивановските скални манастири.....	91
<i>Evgeny Koev</i>	
New Discoveries Related to Ivanovo Rock Monastery	91
<i>Георги Георгиев, Трифонка Попниколова, Марияна Георгиева-Гроссе</i>	
Проучвания на просветното дело в края на миналото столетие за регион Велико Търново (частен архив).....	100
<i>Georgi Georgiev, Trifonka Popnikolova, Mariana Georgieva-Grosse</i>	
Studies of Educational Work at the End of the Last Century in region Veliko Tarnovo (private archive).....	100
<i>Паскал Пиперков</i>	
Проучвания на места, свързани със св. Иван Рилски. Хронология на Поклонническия поход „Св. Иван Рилски” 2015.....	117
<i>Paskal Piperkov</i>	
Studies of Places, Related to St. John of Rila. Chronology of the Pilgrimage March “St. John of Rila” 2015	117
<i>Елена Шатко</i>	
Церковные колокола XVI-XIX веков: культурно-историческое наследие западной Беларуси	127
<i>Elena Shatko</i>	
Church Bells of XIV-XIX Centuries: The Cultural and Historical Heritage of the Western Belarus.....	127

УСТА КОЛЮ ФИЧЕТО – АРХИТЕКТУРНИЯТ ГЕНИЙ НА БЪЛГАРСКОТО ВЪЗРАЖДАНЕ

Петко Ст. Петков
Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

MASTER KOLYO FICHETO – ARCHITECTUAL GENIUS OF BULGARIAN RENAISSANCE

Petko St. Petkov
University of Veliko Tarnovo “St. St. Cyril and Methodius”

Abstract: The report examines the role and importance of the great Bulgarian architect Nikola Fichev in the context of the transition of Bulgarian society to the Modernity.

Keywords: Renaissance, architectural heritage, great Bulgarian architect Nikola Fichev

Резюме: В доклада се разглежда ролята и значението на големия български архитект Никола Фичев в контекста на прехода на българското общество към модерността.

Ключови думи: Възраждане, архитектурно наследство, велик български архитект Никола Фичев

Фигура 1. Уста Колю Фичето

Той е тук вече трето столетие. Значителното архитектурно наследство на гениалния възрожденски майстор Колю Фичето (фиг. 1) е навсякъде край нас – в Търново, Дряново, Свищов, Ловеч, Бяла, Лясковец, Горна Оряховица, Севлиево, по целия Балкан – в манастири, градове и села. Дотолкова сме свикнали с мълчаливото, но

усетливо присъствие на неговите черкви, къщи, мостове, ханове и чешми, че то се е превърнало в част от нашата модерна българска идентичност, без неговото богато културно наследство ние, българите, няма да сме същите.

Животът и творчеството на архитект Никола Фичев са познати и многократно изследвани от историци, архитекти, културолози, краеведи¹. И макар все още да се водят спорове за авторството на отделни обекти, специалистите-фичевисти са единодушни по отношение на общата оценка за направеното от Майстора.

Той е роден и отгледан в българска възрожденска среда, закърмен е с ценностите на епохата, когато започва преходът на българите към Новото време. Не е самоук, учил е дълго – цели три десетилетия, и то от различни майстори и школи². Виждал е много страни, познати са му стари и нови архитектурни стилове, стажувал е дълго и при различни майстори, затова и когато за първи път проявява самостоятелно таланта си, майсторството му е безспорно и е оценено по достойнство³.

Колю Фичето е възплъщение на най-устойчивите качества на народа, от който произлиза – трудолюбие и целеустременост, подреденост и пресметливост, висок професионализъм и отговорност, естетичност и човеколюбие. Работлив и немного словоохотлив, той не просто оставя незаличими следи във възрожденската архитектурна среда, но и създава истинска Фичевска школа от възпитаници и следовници, полагайки основите на българската национална архитектура. Не е случаен фактът, че животът му съвпада с най-пълноценните и активни години на българския преход към Новото време – от началото на XIX век до възстановяването на българската държава в края на 70-те години на същия век⁴.

Уста Колю Фичето е емблема не само на Българското възраждане, той е духовният символ на огромната национална енергия и градивна целеустременост на българите, вложена в движенията за нова просвета и национална самостоятелност чрез отделна Църква и нова българска държава. Построените от него черкви, ханове, къщи и мостове са обществен израз на тази стремителна българска сила и дух, на едно високо, невисокомерно, но достойно самочувствие на народ с общо минало и бъдеще, но най-вече с богато и достолепно настояще (фиг. 2). Творбите на Майстора са показателни за тази увереност, която идва от бавното, но необратимо отваряне на българите за европейската цивилизационна среда, без да се прекъсва културната им връзка с многонародната османска империя. Той показва ясно и ярко високото българско

¹ Козаров, Г. Майстор Никола Иванов Фичев – 1800-1881. С., 1953; Тулешков, Н. Архитектура на българските манастири. С., 1988. // Първомайстор Никола Фичев - творец на Възраждането. Сборник доклади от Националната научна конференция, посветена на 200-годишнината от рождението на Първомайстора, Дряново, 27 октомври 2000 г. С., 2001.

² Тулешков, Н. Първомайстор Никола Фичев – живот и творчество (1800-1881). // Първомайстор Никола Фичев - творец на Възраждането. Сборник доклади от Националната научна конференция, посветена на 200-годишнината от рождението на Първомайстора, Дряново, 27 октомври 2000 г. С., 2001, с. 19-86.

³ Радев, Ив., Л. Прашков, Д. Кенанов, Р. Радев, Храмът „Св. Николай“ Велико Търново. В. Търново, 2003, с. 43.

⁴ Петков, П. Ст., Исторически поглед към някои обекти от творчеството на майстор Колю Фичето. // Културно-историческо наследство: опазване, представяне, дигитализация. Т. 1. 2015. Сборник с доклади от научна конференция, посветена на 145-годишнината от създаването на БАН. В. Търново, 26-27 ноември 2014 г. В. Търново, Народна библиотека „П. Р. Славейков“, 2015, с. 5-13.
<http://www.math.bas.bg/vt/kin/book-1/KIN-2014-1.pdf>, ISSN 2367-8038.

самочувствие от втората и третата четвърт на XIX век, преобладаващото разбиране, че това е народът, който не просто обитава, но оживява Европейския Югоизток и най-важните провинции на османската държава. Българският дух и достойнство, наред с древните културни и дори магически символи, постоянно присъстват и открояват шедьоврите на Уста Колю Фичето.

Фигура 2. Къщата с маймунката, гр. Велико Търново

Ще минат години и острите полемки около големите политически промени през тази съдбовна за българите епоха ще избледнеят. Ще останат като траен ориентир и показател за измеренията на онова време творбите на Великия Архитект на Българското Достолепие Уста Колю Фичето.

Проф. д-р Петко Ст. Петков
Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

**КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО:
ОПАЗВАНЕ,
ПРЕДСТАВЯНЕ,
ДИГИТАЛИЗАЦИЯ**

Научна поредица, Том 2
<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

Редактори:
Петко Ст. Петков и Галина Богданова
Издателство:
РНБ „П. Р. Славейков”
Велико Търново, 2016, ISSN 2367-8038

**CULTURAL AND HISTORICAL HERITAGE:
PRESERVATION, PRESENTATION,
DIGITALIZATION**

Science series, Volume 2

Editors: Petko St. Petkov and Galina Bogdanova
Publisher: Regional public library “P. R. Slaveykov”
Veliko Tarnovo, 2016, ISSN 2367-8038